

πάει νά δει καί τί βλέπει; ἡ κόρτα του εἶχε κάμει ἕνα κὺγὸ κ' ἔγραφε ἀπὸ τὸν τοῦ καὶ τὸ στείλει λέει σὲ κάποιον μουσεῖο στὸ Παρίσι, καὶ ἀφοῦ κάνανε ὅλοι πῶς τὸ πιστέψανε, γιατί ἀλλοιώτικα θύμωνε, ἄρχισε ὁ μπάρπα Θύμιος νά λέει, πῶς κάποτε ὁ γιός του ὁ Μήτσος ἔταν εἴτανε δέκα χρονῶν ἀρρώστησε βαρεῖά, μιὰ νυχτιὰ λοιπὸν νόμισε πῶς θὰ πέθαινε τὸ παιδί του, τρέχει μεσάνυχτα καὶ χτυπᾷ στὸ σπίτι τοῦ παπᾶ, γιὰ νά πάει νά μεταλάβει τὸ παιδί... ἀλλὰ ὁ παπᾶ Παναγῆς, ἔτσι λεγότανε, δὲ στάθηκε τρόπος νά πάει, γιατί τοῦ λέει πῶς τώρα χριστιανέ μου εἶναι μεσάνυχτα καὶ κάνει κρύο, ἔπειτα δὲ σοῦ συμφέρει γιατί θὰ σοῦ πᾶρω πολλὰ... ..

Κι' ἀφοῦ ἔβρισε κάμποσο ὅλους τοὺς παπάδες, γιατί καθὼς ἔλεγε κολιὸς γιὰ κολιὸς ἀπὸν βαρέλι εἶναι, ἄρχισε ὁ Μαστρο Γιάννης· κεῖνος διηγῆθηκε τὴν τραγῶδα πού ἔκανε τὸ ἐννενηντὰ ἔφτα στὸν πόλεμο, ὅπου φύγει, φύγει ἐρεῖ παιδιὰ. Ὅστερ κ' ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ γέρο Νικόλα· εἴτανε ἕνα γεροντάκι, πού ἡ δυστυχία εἴτανε ζωγραφισμένη στὸ ἀδύνατο πρόσωπό του....

— Ἐγὼ συντρόφοι, λέει, θὰ σᾶ; πῶ πῶς πέθανε ὁ γιός μου, τὸ μόνο στήριγμα πού εἶχα γιὰ τὰ γεροντάμπα μου. Εἴτανε παιδί δεκαοχτῶ χρονῶν καὶ τῶρα βάλει στὸ κοντινὸ ἐργοστάσιο καὶ δούλευε καλὰ· εἴτανε κοντὰ δύο χρόνια περπαμένα, πού μιὰ μέρα τοῦς λέει ὁ μηχανικός, ἐρεῖ παιδιὰ ξαίρετε ὅτι ἐδωμέστ κιντυνεύετε, ἡ σκεπὴ εἶναι ἑτοιμὴ νά πέσει καὶ θὰ πᾶτε ὅλοι μαζὺ; νά πᾶτε λοιπὸν στὸ Διευ-

θυντῇ γιὰ νά παραπονεθῆτε, νά τοῦ πεῖτε νά τὴ φτιάξει, γιατί πῆγα ἐγὼ, ἀλλὰ δὲ μᾶκούει... Πῆγανε τὰ παιδιὰ, ξαναπῆγανε... ὅλο ὑπόσχεςες τοῦς ἔδινε, ἀλλὰ τίποτε· καὶ νά πεῖς πῶς δὲν πῆγιναν οἱ δουλειὲς καλὰ; ἐκκομμοῦρεῖχανε κάνει...

Μιὰ μέρα, δέκα εἴτανε ἡ ὥρα, θυμῆμι, εἴμουνα κ' ἔχτιζα σένα κοντινὸ μέρος, ἔκουσα μιὰ βουή καὶ κατόπι φωνὲς πολλές, ἀμέσως ὑπεψίστηκα, κατεβαίνω κάτω καὶ τρέχω, στοὺς δρόμους εἶδα ἀνθρώπους νά τρέχουνε κατὰ τὸ ἐργοστάσιο, πῆγα καὶ γώ... Τί γινότανε· δὲν μπορῶ νά σᾶ; πῶ... Μαννάδες, παιδιὰ, ἀδέρφια... κακοντυμένα, ξυπόλυτα νά χτυποῦνται καὶ νά φωνάζουν... Οἱ ἄλλοι ἐργάτες τοῦς ξεπλακῶνανε καὶ ἄλλοι εἴτανε μὲ βουλιχγμένο κεφάλι, ἄλλοι μὲ βουλιχγμένο τὸ στήθος, κανέναν δὲ βρήκανε ζωντανὸ καὶ καθέναν πού ξεπλακῶνανε καὶ τὸν θάζανε στὴ μπάντα τωριαζόντουσαν ἀπάνω του οἱ δικοὶ του καὶ οὔρλιαζαν καὶ κοντὰ ὅλους πῆγε κι ὁ γιόκας μου, τὸν εἶδα σὲ μιὰ ἄκρη πεταμένο, εἴτανε ἀγνώριστος... Μᾶς ἔραγαν οἱ κκοῦρ-γοὶ τὰ παιδιὰ μας....

Σταμάτησε ὁ γέρος καὶ μὲ δουρκωμένα μάτια χτύπησε νευρικά τὸ τραπέζι... Ἦρθε ὁ ταβερνιάρης μὲ τὴν πατσαδούρα στὰ χέρια... Ἦρε μας μισὴ ὀκτὸ ἀκόμα γιὰ νά πᾶνε οἱ πίκρες τῆς ζωῆς κάτω, λέει ὁ γέρος... Κ' ὅστερ ἀπὸ κάμποση ὥρα ἀκούστηκε ἕνα σιγοτραγούδιμα.

Κ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

“ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝ,”

Μ' αὐτὸ τὸν τίτλο δημοσίεψε ὁ Ξενόπουλος ἕνα φιλολογικὸ ἄρθρον στὸν «Παντογνώστη», πού τὸ ἐκτυπῶνουμε καὶ στὸ «Νουμὰ» γιατί σὲ πολλὰ συμφωνοῦμε μαζί του. Σὲ π ο λ λ ᾶ, εἶπαμε, ἔχι σὲ ὅλα. Τὸ π ο ὦ καὶ σὲ π ο ι ᾶ διαφωνοῦμε μὲ τὸν Ξενόπουλο, εἶναι γνωστὸ στοὺς ταχικοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμὰ» καὶ περιττὸ νὰ τὰ ἐκταμασιῶμε. Μᾶς σώνει πού ὁ Ξενόπουλος, ὅστερ ἀπὸ πολυχρόνιους ἐλιγμούς, σὺν ἐπιδέξιος σιραιτηγός, ἔφτασε σιὴ δική μας γνώμη, πού χρόνια καὶ χρόνια τὴν κοπανᾶμε στὸ «Νουμὰ»,

πῶς ὁ Παλαμᾶς εἶναι Ε ῥ ω π α ῖ ο ς ποιητής, πῶς ἡ τέχνη του καὶ ἡ ἐργασία του ἔχει ξεπεράσει ἀπὸ καιρὸ τὰ ἑλληνικὰ πνευματικὰ σύνορα. Μὲ ὅσα πάλι λέει γιὰ τὸ «Ὁραῖον παρελθόν», μᾶς κέντησε τὴν ὄρεξη τὰ δημοσιεύουμε, κάτω ἀπὸ τὸ ἄρθρο του, ἕνα σημειωμὰ μας, γραμμένο τὸν περασμένο Μάρτη, σὰ δημοσιεύαμε τὰ «Φιλολογικὰ πορτραῖτα» στὸ «Ἐλεύθερο Βῆμα» καὶ πού δὲν τὸ τυπώσαμε, γιὰ δὲν εἶχε θέση σ' ἐφημερίδα καθημερινή.

Τὰ «Φιλολογικὰ Πορτραῖτα» τοῦ κ. Δ. Ταγκοπούλου μᾶς ἐπαναφέρουν εἰς τὸ 1890. Μᾶς ἐνθυμίζουν τὰς μεγάλας λογοτεχνικὰς καὶ δημοσιογραφικὰς προσωπικότητας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καὶ μᾶς κάμνουν νά συλλογισθῶμεν: ὑπάρχουν καὶ σήμε-

ρον τσιανται; Ἡ μήπως τοὺς γίγαντας ἐκείνους, τοὺς ἀκμάσαντας πρὸ τριακονταετίας, τοὺς διεδέχθησαν κοινού ἀναστήματος ἄνθρωποι;

Ὁ ἴδιος δ' κ. Ταγκόπουλος, ἂν καὶ διόλου μισο-νεϊστής, ἐκφράζει μίαν ἀποψίαν ὑπεροχῆς τοῦ παρελθόντος καί, μὲ ὅλας του τὰς ἐπιφυλάξεις ὑπὲρ τοῦ παρόντος, συμπεραίνει ὅτι οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἦσαν τοῦλάχιστον δυνατοὶ καὶ ἰδιόρρυθμοι τύποι. Μὲ ἄλλους λόγους ἔτι εἶχαν κάτι τὸ ἰδιαίτερον, τὸ ὅποιον οἱ διάδοχοί των, ἂν καὶ κατ' οὐσίαν ἴσως ἀνώτεροι, δὲν ἔχουν. Ποῦ νὰ εὐρεθῇ π. χ. σήμερον ἓνας Ἀχιλλεὺς Παράσχος, ἓνας Σουρῆς, ἓνας Ρεῖδης, ἓνας Ραμπαγᾶς, ἓνας Γαβριηλίδης, ἓνας Θέμος Ἀννίνος, ἓνας Μπάμπης ἀκόμη, — ἂν καὶ αὐτοὶ ζῇ, ἀλλ' ἀπομαχος πλέον, — ἓνας Μητσάκης, ἓνας Παπαδιαμάντης, ἓνας Κορομηλᾶς καὶ καθεξῆς;

Πραγματικῶς, ὅλοι αὐτοὶ, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀκόμη, ἦσαν τύποι δυνατοί. Ἀλλὰ θὰ ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ τοὺς διαιρέσῃ εἰς δύο κατηγορίας: Εἰς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους μόνον αὐτὴ ἡ τυπικότης διέκρινε καὶ ἐπέβαλλε, χωρὶς μεγάλην ἀξίαν, (Ραμπαγᾶς π. χ. Μητσάκης κτλ.) καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν μόνον ἰδιόρρυθμοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς μεγάλοι. Φρονῶ δὲ ἀδιστάκτως, ὅτι οἱ δεῦτεροι αὐτοὶ κυρίως δὲν ἔχουν ἀξίους διαδόχους εἰς τὴν ἐποχὴ μας, — ἂν ἐξαίρεσωμεν, ἔννοεῖται, ἢ μᾶλλον ἂν συμπεριλάβωμεν μεταξὺ τῶν νεκρῶν τοὺς ἐπιζῶντας, Παλαμᾶν, Δροσίην, Καρακίτσαν, Βλαχογιάννην κτλ., οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν ἐπίσης εἰς τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο παρελθόν.

Καὶ διὰ νὰ ὁμιλήσω πλέον συγκεκριμένως, ἀπὸ τοὺς ἔχοντας τὴν μεγάλην πραγματικὴν ἀξίαν, ἃς λάβω ὡς παράδειγμα μόνον τρεῖς: τὸν Ρεῖδην, τὸν Παλαμᾶν καὶ τὸν Θέμον Ἀννίνον. Ὑπάρχει σήμερον νεώτερος πεζογράφος, συνδυάζων τὴν σοφίαν, τὴν καλαισθησίαν, τὴν φιλοσοφικὴν σκέψιν, τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν δημιουργικὴν δύναμιν τοῦ συγγραφέως τῶν «Εἰδώλων» καὶ τῶν «Παρέγων»; Ὑπάρχει σήμερον κριτικὸς τῆς δεξιότητος, τῆς εὐθύτητος, τῆς ἀμεροληψίας καὶ τῆς τέχνης, τῆς εἰδικῆς τέχνης, τοῦ Ἑμμ. Ρεῖδη; Βεβαιότατα ὅχι! Σήμερον δὲν ἔχομεν παρὰ Μελάδες καὶ Φώτους Πολίτες, — λαμπροὺς μὲν κατὰ τὰ ἄλλα ἄνθρώπους, ἴσως μάλιστα καὶ τύπους, οἱ ὁποῖοι ὅμως οὔτε τὴν ἀληθινὴν σοφίαν, οὔτε τὴν ἀδιάλλακτον εὐσυνειδησίαν, οὔτε καὶ τὸ καλλιτεχνικὸν ὕφος τοῦ Ρεῖδη ἔχουν. Ἐν γένει, ὁ Ρεῖδης ὑπῆρξεν ἓνας μεγάλος Ἑλλήν πεζογράφος, εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ εἶδη, ὁμοῖος τοῦ ὁποίου δὲν ἐφάνη ἐκτοτε κανεὶς εἰς κανέν.

Καὶ ὁ Παλαμᾶς; «Ἐξεθύμανε!...» ψιθυρίζουν οἱ νεαροὶ ποετᾶστροι. Ναί, ἴσως; ἀλλὰ πρὶν ξεθυμᾶναι, ἐπὶ σαράντα ὀλόκληρα ἔτη, — ὀλίγα εἶναι; — συνεσώρευσεν, ἐπύργωσε, μίαν ἀπὸ τὰς ὀγκωδεστέρας, μεγαλοπρεπεστέρας καὶ ἐπιβλητικωτέρας ἐργασίας τῶν ἡμερῶν μας. Καὶ ἀκόμη ἐργάζεται. Ὡς αἰσθητικὸς καὶ ὡς ποιητής, ὁ Παλαμᾶς εἶναι σήμερον ἀπὸ τοὺς κο-

ρυφαίους τῆς Εὐρώπης. Ἀδύνατον νὰ μὴ γίνῃ ἐντὸς ὀλίγου παγκόσμιος, μεταφραζόμενος, μελετώμενος καὶ σχολιαζόμενος ὅπως πρέπει. Ἐλπίζω δὲ νὰ ζήσῃ διὰ νὰ πάρῃ καὶ τὸ βραβεῖον Νόμπελ, οὐδενὸς κατώτερος ἀπ' ὅσους τὸ ἐπῆραν ἔως τώρα. Ποῖος ἀντικαθίστῃ ἓνα Παλαμᾶν; Ποῖος ἔχει τὴν ἀξίαν του καὶ τὴν ἐπίδρασίν του; Ποῖος, ἀπὸ τοὺς νεωτέρους τοῦλάχιστον, φαίνεται ὅτι θὰ τὸν διαδεχθῇ ὡς Διδάσκαλον; Ἐκτιμῶ πολλοὺς, ἀλλ' ἀντάξιον διάδοχον δὲν βλέπω κανένα.

Ἐπίσης τοῦ Θέμου Ἀννίνου, τοῦ μεγάλου Ἑλλήνος γελοιογράφου. Κανεὶς δὲν ἐκκληρονόμησεν, οὔτε τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν χάριν τῆς γραμμῆς του, οὔτε τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐφυΐαν τῆς σατύρας του, οὔτε καὶ τὴν ἀνεξάντλητον γονιμότητά του. Διότι εἰς ὅλην του σχεδὸν τὴν ζωὴν, ὁ Θέμος Ἀννίνος δὲν ἔπαυσε νὰ ἐκδίδῃ μίαν εἰκονογραφημένην ἐφημερίδα, — «Ἀσμοδαῖον» ἢ «Ἄστου», — γεμάτην σχεδὸν ἀποκλειστικῶς μὲ προΐοντα τῆς ἱστορικῆς του «μολυβδίδος». Ὁλόκληρος ἡ ἐποχὴ εἶναι φωτογραφημένη εἰς τὰ πειράριθμα αὐτὰ σκίτσα τοῦ μοναδικοῦ γελοιογράφου. Καὶ εἰς τὸ τεράστιον αὐτὸ λεύκωμα δὲν συναντᾷ κανεὶς μόνον γνωστά, ὠρισμένα πρόσωπα, τὸν Δεληγιάννην, τὸν Τρικούπην ἢ τὸν Λομβάρδον· οὔτε μόνον ἀπλοὺς «τύπους», τὸν Στελανίδην, τὸν Σταμούλην, τὸν Μίκιον Λάμπρον ἢ τὴν κυρίαν Ροζοῦ· συναντᾷ προπάντων γενικοὺς ἀντιπροσωπευτικοὺς τύπους τῆς κοινωνίας ἐκείνης: τὸν γαλατᾶν, τὸν χασάπην, τὸν νοικοκύρην, τὸν χρυσοκάνθαρον τὸν λιμοκοντόρην, τὸν ἀστυνόμον, τὴν κυρίαν τοῦ κόσμου, τὴν γυναικούλαν, τὸν καλόγηρον, τὸν ἐπαρχιώτην, τὸν χωροφύλακα, τὸν Τοτόν, τὴν Μπεμπέκαν. Ἀκόμη καὶ τὰ ζῆα: τὸ ψοφάλογο τοῦ τράμ, τὸν σκύλον τοῦ χασάπη, τὸν γαῖδαρον τοῦ μανάβη... Κανεὶς ἀπὸ τοὺς συγχρόνους ἢ κατοπινούς γελοιογράφους δὲν εἴμπορεῖ νὰ καυχηθῇ δι' ὅμοιαν ἐργασίαν. Ἐκτιμῶ πολλοὺς, ἀλλὰ ἀντάξιον διάδοχον τοῦ Θέμου Ἀννίνου δὲν βλέπω κανένα.

Τύποι... ὦ, τύποι εἴμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ σήμερον πολλοί. Πραγματικαί ὅμως ἀξίαι, ὀλίγαι. Μεγάλαι δὲ ὡς ἐκεῖναι ποῦ ἔλαμψαν περὶ τὸ 1890, καμμία ἀπολύτως. Αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἀκόμη καὶ ἓνας Μπάμπης Ἀννίνος, ἱκανὸς νὰ γράφῃ μίαν κριτικὴν περὶ τῆς «Γῆς» τοῦ Ζολᾶ, ὡς τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ποῦ ἔγραψεν εἰς τὴν τότε «Κυανὴν Ἐπιθεώρησιν», — τὴν ἐδιόδασε ἄραγε ποτὲ ὁ κ. Μελάς; — καὶ συγχρόνως νὰ σκαρώνῃ αὐτοσχέδιον τὸ τετράστιχον:

Πῆγα καὶ στὸ Φάληρο
Εἶδα καὶ τὴ θάλασσα,
Εἶχα καὶ ἓνα τάληρο,
Κρίμα ποῦ τὸ χάλασα!

ἀδύνατον μέχρι σήμερον, — ἔ, λοιπόν! οὔτε ἓνας Μπάμπης Ἀννίνος δὲν ὑπάρχει σήμερον μεταξὺ αὐτῶν τῶν

νέων, πού δὲν ξεύρουν ἄλλο παρὰ νὰ βρίζουν...

Ἄλλ' ἂν οἱ μὲν παλαιοὶ ἀπέθαναν ἢ ἐξεθύμαναν, ἀφοῦ ἐπέρασαν τὰ ἐξήντα καὶ τὰ ἐβδομήντα χρόνια, — καὶ νισάρι πιὰ! — οἱ δὲ νέοι δὲν ἐστάθησαν ἱκανοὶ νὰ τοὺς ἀντικαταστήσουν εἰς ἀξίαν, φήμην καὶ ἐπιβολήν, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἡ ἐποχὴ αὕτη πνευματικῶς εἶναι καθυστερημένη; Νομίζω ὅτι δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία καὶ συζήτησις. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀπελπιστικόν, ὅσον φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως. Συνήθως καὶ ἐκτὸς ἐξαιρέσεων, τὰ παιδιὰ τῶν μεγάλων εἶναι μέτρια καὶ μόνων τὰ ἐγγόνια τῶν ὁμοιάζουν καὶ τοὺς ὑπερβαίνουν. Ἡ ἐξέλιξις δηλαδὴ τῆς οἰκογενεῖας ὑπερπηδᾷ μίαν γενεάν, τὴν ὅποιαν ἀφίνει κατωτέραν καὶ τῆς προηγούμενης τῆς καὶ τῆς ἐπομένης. Τὸ ἴδιον εἴμπορεῖ νὰ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς πνευματικὰς γενεάς, τὰς διαδεχομένας ἀλλήλας, ἢ εἰς τὴν μεγάλην πνευματικὴν οἰκογένειαν ἐνὸς ἔθνους, ὅπου αἱ συγγένειαι δὲν εἶναι μόνον ἐξ αἵματος (Δημήτριος καὶ Γεώργιος Κορομηλάς, Κωστής καὶ Λεάνδρος Παλαμάς, Γεώργιος καὶ Νίκος Τσοκόπουλος, Δημήτριος καὶ Πᾶνος Ταγκόπουλος κτλ.), ἀλλὰ ἐκ κλίσεως ἢ ἐπιδράσεως (Ροῦθης καὶ Μελάς, Θέμος Ἄννινος καὶ Μαυριλάκος Noir). Οἱ σημερινοὶ νέοι λόγιοι καὶ καλλιτέχναι, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς κάποιαν ἀκμήν, εἴμπορουν νὰ θεωρηθοῦν ὡς πνευματικὰ παιδιὰ τῶν μεγάλων τοῦ 1870. Δὲν τοὺς ὁμοιάζουν τόσο πολὺ; Θὰ τοὺς ὁμοιάσουν τὰ ἐγγόνια τῶν. Ἐπιτέλους δὲν εἶναι κανένα δυστύχημα. Τὰ χρόνια περνοῦν, ἡ νέα γενεὰ φθάνει — ἐφθάσε...

Ὅσον διὰ τοὺς παλαιούς, τοὺς ἐργαζομένους ἀκόμη, αὕτη ἡ παρένθεσις μιᾶς ἀνικάνου γενεᾶς, τοὺς συμφέρει, ἀφοῦ τοὺς διατηρεῖ περισσότερα χρόνια εἰς τὴν περιωπὴν τῶν. Ἀλλῶς θὰ ἦσαν ἐκθρονισμένοι καὶ λησμονημένοι πρὸ πολλοῦ. Διότι καὶ μόνον θὰ ἔπαυαν νὰ ἐργάζωνται καὶ θάπεσύνοντο, ὅταν θὰ ἐξέλεπαν ὅτι ὁ κόσμος προτιμᾷ ἀπὸ αὐτοὺς ἄλλους νεωτέρους καὶ καλυτέρους. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν συμβαίνει σήμερον. Καὶ εἶναι ἀκόμη μία ἀπόδειξις. Ἄς εὐχόμεθα λοιπὸν νὰ ζοῦν καὶ νὰ ἐργάζωνται οἱ παλαιοί... ἕως νὰ μεγαλώσουν τὰ ἐγγόνια.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΛΟΣ

ΕΝΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

(Σὺν «Ἐπίλογος» στὰ «Φιλολογικὰ Πορτραῖτα»).

Ἔχουμε καὶ μεις, παιδιὰ, τοὺς πνευματικούς θησαυρούς, ἔχουμε τοὺς μεγάλους μας. Ξεφυλλίζοντας τοῦτο τὸν καιρὸ στὶς δυὸ Βιβλιοθήκας, στήν Ἑθνικὴν καὶ τῆς Βουλῆς, τὰ περιοδικὰ καὶ τὶς ἐφημερίδας τῆς ἐποχῆς, πού προσπάθησα νὰ δώσω μίαν εἰκόνα σὲ τοῦτα τὰ «Πορτραῖτα» μου, σὰς τὸ ξομολογίεμαι πὼς πολλὰς φορὰς αἰσθάνθηκα ἱλιγγο καὶ ἀθελὰ μου ξεφώνησα:

— Τ' εἶν' αὐτά; Τί ἀνθήση πνευματικῇ; Τί θησαυρὸς ἰδεολογικός; Τί νιάτα; Τί εὐγενικοὶ ἀγῶνες; Τί ἀναποδογύρισμα πνευματικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔγινε σὲ τοῦτη τὴ χώρα καὶ οἱ σημερινοὶ δὲν ἔχουν πάρει εἰδηση;

Ὁ «Ραμπαγάς», τὸ «Μὴ Χάνεσαι», ὁ «Ἀσμοδαῖος», τὸ «Ἄστυ» ὁ «Παλιάνθρωπος», ὁ «Ρωμιός», εἶναι τὰ θησαυροφυλάκια τὰ πνευματικὰ, τὰ ἰδεολογικά, — εἶναι τὰ πνευματικὰ χρυσορυχεῖα τῆς σημερινῆς Ἑλλάδας. Ποιὸς καταπίαστηκε νὰ τὰ ἐξερευνήσῃ; Ποιὸς νέος φιλοδόξησε ν' ἀναστήσῃ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, νὰ μᾶς τὴ ζωγραφίσῃ, νὰ μᾶς δείξῃ τί πέρασε ἀπὸ τὴ νεοελληνικὴ ζωὴ, χωρὶς νῦν τὸ πάρομε εἰδηση;

Σὰ συλλογίζομαι πολλὰς φορὰς: ἓνα «Ραμπαγά», ἓνα Γαβριηλίδη, ἓνα Μητσάκη, ἓνα Θέμο Ἄννινο καὶ τόσους, τόσους ἄλλους, καὶ τοὺς συγκρίνω μὲ ξένους πνευματικούς ἐργάτες πού κάθε μέρα γίνεται λόγος στὶς πατρίδες τοὺς γιὰ τὴ ζωὴ τους, γιὰ τὰ ἔργα τους, γιὰ τὸ πὼς ἀσκήμαντο ἐπείσθδιο τῆς ζωῆς τους, — ἀπελπίζομαι νὰ βλέπω τὴν κατάντια μας. Ἀὐτοὶ καὶ πρόσμεναν ὅλοι αὐτοὶ νάρθει ἓνας Ταγκόπουλος καὶ νὰν τοὺς βγάλει, μέσα στὰ περιορισμένα ἔρια μιᾶς ἐπιφυλλίδας, ἀπὸ τὴν περιφρονητικὴ καὶ ἐγκληματικὴ ἀκόμα ἀράνεια, πού τοὺς εἶχε καταδικάσει ἡ νεοελληνικὴ ἀδικιοφροσύνη.

Ἐγὼ ἔκαμα, ἔσο μπόρεσα, τὸ χρέος μου. Ἐξιστορώντας, σκιαγραφώντας στὰ «Φιλολογικὰ Πορτραῖτα» τὴ φιλολογικὴ μου ζωὴ, ἔδωσα σημάδια στοὺς νέους, τοὺς ἔδωσα τὸν μπουσούλα γιὰ νὰ τὸν ἔχουν ὁδηγητὴ καὶ νὰ μπορέσουν ἔτσι νὰ βαδίσουν εὐκόλα πρὸς τὶς πηγὰς ἀπ' ὅπου θὰ ἤμπορούσαν ν' ἀντλήσουν τόσο πολὺτιμο ὕλικὸ γιὰ κριτικαῖστορικὰς μελέτας, πού μ' αὐτὰς θὰ τιμήσουν καὶ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὴν πατρίδα τους.

Χρειάζεται καὶ λίγος κόπος καὶ λίγη μελέτη γι' αὐτὴ τὴ δουλιὰ. Μὰ σὰ συλλογίζονται κόπο καὶ μελέτη τὰ νιάτα — δὲν εἶναι Νιάτα πιὰ εἶναι σακάτικα καὶ ἀξιοπεριφρόνητα πνευματικὰ γερατιά.

5. 3. 922.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ

Ὁ Γερμανὸς Φράντς Γιούνγκς εἶναι ὁ συγγραφέας μιᾶς σειρᾶς ἀνθρωπιστικῶν ρομάντων πού τὰ ἔχει ἐκδόσει ἡ Βιβλιοθήκη «Τὸ Κόκκινο Ρομάντισο» πού βγαίνει σὲ Βερολίνο. Οἱ τίτλοι τῶν ἔργων του εἶναι: ὁ Προλετάριος, ἡ Κόκκινη Βδομάδα. Τὸ τελευταῖο ἔργο εἶναι: Ἡ Ἐργατικὴ

Εἰρήνη (1922). Στὸ ἔργο αὐτὸ ὁ Φράνς Γιούγκ
ἔχει ἓνα Πρόλογο, ὅπου, ὑπὸ τύπο αὐτοκριτικῆς μᾶς
ἀναπτύσσει τὶς ἰδέες του περὶ τέχνης. Ἐπειδὴ εἶναι
περιεργὸ νὰ μάθουμε τί σκέπτεται γιὰ τὴν τέχνη ἓνας
σοσιαλιστὴς συγγραφέας, μεταφράζουμε ἐδῶ λεύτερα
ὁλόκληρο τὸν πρόλογο. Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ ἀνα-
πτύξουμε τὸν πρόλογο καὶ θὰ ἀναλύσουμε λεπτομερέ-
σια τὶς ἰδέες ποὺ περιέχονται μέσα σ' αὐτόν :

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς σπουδαίους μου θὰ μὲ κατηγο-
ροῦν γι' αὐτὲς τὶς γραμμές. Ἄλλοι θὰ εἰποῦνε πῶς
ἐγὼ προβάλλω πολὺ τὸν ἑαυτό μου ὡς συγγραφέα.
Ἄλλοι θὰ εἰποῦνε οὐκ ἔστιν ἐν τῷ τεχνικῷ πρόβλημα δὲν πρέπει
νὰ περιγράφεται ἀλλὰ νὰ διαμορφώνεται. Ἐγὼ θέλω
νὰ εἰπῶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν στὸν ἀναγνώστη τί θέλω ἐγὼ
καὶ πῶς κείναι τὸ τεχνικὸ πρόβλημα. Ὁ ἀναγνώστης
ὀφείλει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν νὰ συμπράττῃ στὴ λύσιν
καὶ στὴ μορφὴ τοῦ ἔργου, νὰ ἐξετάζῃ ποῦ ὁ ρυθμὸς
προσκορπεῖ κ' ἔτσι νὰ ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀληθινὸς σύν-
δεσμος ἀνάμεσα συγγραφέα καὶ ἀναγνώστη ποὺ εἶναι
τὸ οὐσιωδέστατο μέρος τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ τοῦ
βιβλίου. Κάθε περιεχόμενο ποὺ θέλει κανεὶς νὰ ἐκ-
θέσῃ, κερδίζει ἔτσι ἓνα ρυθμό. Δὲν κατασκευάζεται
πῶς μόνο ἔτσι μὴ πρᾶξῃ ἀλλὰ ἓνα μέρος τοῦ ἴδιου
τοῦ ἑαυτοῦ μας, τὸ γεγονὸς $\mu \alpha \zeta \iota \mu \alpha \varsigma \kappa \alpha \iota \mu \acute{\epsilon} \sigma \alpha$
 $\mu \alpha \varsigma$, μαζὶ μὲ τὰ αἰσθηματικά μας καὶ μὲ τὴ ζωτανὴ
ἐνότητα τοῦ δεσμοῦ ποὺ μᾶς ἐνώνει ὅλους τὸν ἓνα μὲ
τὸν ἄλλον. Ἡ πρᾶξις τοῦ βιβλίου διεξάγεται μαζὶ
μας καὶ δημιουργεῖται μὴ νέα μορφὴ ἀρμονικῆς ζωῆς.
Ἡ ἐπανάστασις στὴ γλῶσσα ὑποφώσκει πῶς καὶ οἱ
πρῶτες ἀχτίδες τῆς μαζὶ μὲ κείνες τοῦ προλεταριάτου
μπαίνουν στὴ χώρα τῆς κοινότητος.

Τὰ τεχνικὰ μέσα ποὺ ἀντιλύνται ἀπὸ τὸν ἀτομι-
κιστικὸ κόσμον τῶν ἰδεῶν, ὅπως ἡ περιγραφή, πηγά-
ζουν ἀπὸ τοὺς ἴδιους νόμους τῆς ἐξέλιξης ὅπως τὰ
τράστει στὴν Κεφαλαιοκρατία. Αὐτὰ ἐμφαίνουν τὴ
γλωσσικὴ ὑπερέντασις σὺν ὅσῳ σημείῳ τῆς, βάθος
αἰσθημάτων μὲ τὸ νόημα τῆς ἀπομόνωσης. Πρὸς τὸ
σκοπὸ νὰ ἐκβιάσουν τὴ μεταφορὰ καὶ τὴ μεσαιεὶς,
τὴ λογικὴ ὡς συναισθημα. Ὅφειλουμε νὰ τὰ χρησι-
μοποιήσουμε αὐτά. Τὸ ζήτημα μόνον εἶναι πρὸς ποῖον
σημεῖον. Πρὸς τὸ ἐγὼ ἢ πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἐ-
μῆτος; ὅχι μόνο ὡς ὁ συγγραφέας, ὡς τὸ ἐγὼ πρὸς
τὸ ἐμῆτος, δηλαδὴ πρὸς τὴν κοινότητα τῶν ἀναγ-
νωστῶν, ἀλλὰ ὁ συγγραφέας ὡς ὁδηγητὴς τῶν ἀνα-
γνωστῶν καὶ τοῦ συνόλου πρὸς τὰ ἐμπρός, ὡς ἡ τεχνι-
κὴ λειτουργία, ὡς ὁ ἐπιτετραμμένος τῶν ἀναγνωστῶν.
Ἡ ζωὴ θὰ γίνῃ περικιλιώτερη. Ἐγὼ δὲν πιστεύω στὴν
ἐπιστημονικὴ μορφὴ, στὴν ἐπιστημονικὰ καθωρισμένη
λογιστεχνικὴ μορφὴ. Εἰμὲν θὰ διαμορφώσουμε τοὺς

ἑαυτοὺς μας ἀλιώτικα, θὰ τοὺς διαμορφώσουμε στὴν
ἐξέλιξιν τοῦ Συνόλου, τῆς Κοινότητος. Δὲ θὰ τὰ λυ-
σουμε ὅλα τὰ ζητήματα διαλεκτικὰ ἀλλὰ πολλὰ καὶ συ-
ναισθηματικὰ καὶ παλζοντας. Ἄν καὶ σήμερον οὐδὲν ἀγῶ-
να ἡ Διαλεκτικὴ εἶναι σπουδαιότερη καὶ ἀποτελεῖ τὴ
μεγαλύτερη μας ἐπιθυμία.

Ἀλλὰ ἐμεῖς θέλουμε νὰ ὁμολογήσουμε ἀκριβῶς
ἐπειδὴ βυθίζουμε συσσωματωμένοι καὶ ὀπλιζόμεσθε γιὰ
τὸν ὀξύτεστον ἀγῶνα, οἱ ἐμεῖς ὅλοι βαθύτατα πεθυμῶμε
εἰρήνην. Δὲ θέλουμε νὰ ζήσουμε σὺν ἡρώεσσιν τοῦ πο-
λέμου, οὐδὲ στὴ βοήθῃ τῶν πολιτικῶν διαχωρισμῶν
κρᾶνθιόντας τὸ ἔξω τοῦ ἐξέχοντος σὺν χέρι, ἀλλὰ θέ-
λουμε νὰ ζήσουμε μαζὶ καὶ ὁ ἓνας κοντὰ σὺν ἄλλον,
σὰ μέσα σ' ἓνα μισόφωτο. Γιατὶ ἐμεῖς δὲν ὑποφέρουμε
ἀκόμα τὸν ἥλιο καὶ μᾶς πέφτει ὁ σκοπὸς νὰ σταθῶμε
ὀρθοί. Θὰ μπορούσαμε νὰ εἰποῦμε : περιμένετε ἀκό-
μα γιὰ τὸν δὲν εἴμαστε τόσο μακριά. Αὐτὸ εἶναι ἀλη-
θεια.

Ὅφειλουμε νὰ ἀπαλαχτοῦμε ἀπὸ αὐτό. Ὁ ἡρωϊ-
σμός εἶναι γιὰ τὴν περιγραφή μὴ ἐπικίνδυνον πλάνην.
Εἶναι ἀστικὸς τὸ ἐναντίον, ἐμεῖς ἔχουμε ὅλοι τὴ συν-
κτικότητα νὰ εἴμαστε ἄνθρωποι. Ὅχι πῶς εἴμαστε
ἄνθρωποι, ἀλλὰ ὅτι εἴμαστε. Στὰ προηγούμενα βι-
βλία μου πάντοτε συγκέντρωσα ὅλα σὲ τοῦτο μόνον,
στὸ μόνον σημεῖον ὅπου τὸ Ἀνθρώπινον ἐμφανίζεται
στὸν Ἀνθρώπον σὲ ὅποιαν σχέσιν καὶ ἂν αὐτὸς βρῇ κα-
ταστάσιν. Γιατὶ αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον δὲν μπορεῖ νὰ λείπῃ
ἀπὸ κανένα ἀπολύτως ἄνθρωπον. Ἐκαστὸν τρόπον τινὰ
αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον νὰ εὕρω αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον κ' ἔτσι
ἔγραψα τὸ ἓνα βιβλίον ὅσιστα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐάν αὐτὸ τὸ
ἀνθρώπινον εἶταν φανερό καὶ ἂν ὅλες οἱ προετοιμασίαι
γιὰ τὴν εὐρεσὴν τοῦ εἶχανε τόσο προχωρήσει ὥστε νὰ
ἀναμείνεται τώρα ἡ ἀνακάλυψίς του, θὰ ἔβαζα τέλος.
Ἡ ἀποσφαίρα μας δὲν τὸ ἀνέχεται αὐτὸ τὸ ἀνθρώ-
πινον καὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀρκεῖς ὁχυρὸς νὰ ἐκφράσω
αὐτὸ ἀλλοιῶται παρὰ μὲ τὸ νὰ οὐρανιστῶνται
τὸ Σύνολον. Νὰ γράφῃ κανεὶς μὲ τὸν ἑαυτὸν τοῦ μπορεῖ,
καὶ μάλιστα τὸ καθεῖς. Ἐπειδὴ ἐγὼ εἶχα προκατάλη-
ψιν ἐναντίον τῆς πλάνης τοῦ Ἡρωισμοῦ, ἐπῆρα αὐτὸ
τὸ ἀνθρώπινον γιὰ περιεχόμενο τῶν ἔργων μου.

Ἐμάλλωσα μὲ τοὺς ἀναγνώστες. Θέλουμε νὰ
βαδίσουμε μαζὶ μὲ εἰρήνη. Νὰ παρατηρεῖτε πῶς ἐγὼ
πραγματεύομαι τὶς φράσεις. Νὰ ἐξετάζετε τὴ
χρῆσιν τοῦ τεχνικοῦ ὀλικοῦ. Νὰ ἐργάζεσθε μαζὶ μου
σὺν λιμάρισμα τῆς ἐκφράσεως καὶ τῆς οὐτοῦσης. Ἐτοι
θὰ δημιουργήσουμε κάτι. Ἐτοι θὰ ὑψώσουμε ἓνα οἰ-
κοδόμημα ὅπου ὁ καθένας θὰ βλέπῃ τὸν ἑαυτό του
σὲ ὅλες τὶς πτυχάς του νὰ καθρεφτίζεται καὶ ποὺ δὲ
θὰ εἶναι μοναχικὸ ἀλλὰ θὰ ἀποτελεῖ ἓνα χαρούμενον
καὶ εὐτυχισμένο Σύνολον.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΛΩΣΣΗ

«ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ»

Φίλε «Νοιμί»,

“Υστερ’ ἀπὸ τῆς δυὸ ἀνθολογίας τῶν νέων (τοῦ Γιοφύλλη καὶ τοῦ Ἐλευθερουδάκη), ποὺ ἄμα βγήκα-νε μᾶς εἶπες, μόνος ἐσύ, τῇ σωστῇ γνώμῃ, γι’ αὐτὲς, ἐ-τοιμάζεται καὶ τρίτη μπηχτὴ κατὰ τῆς συφοριασμένης νεοελληνικῆς ποιήσεως— ἡ «Νεοελληνικὴ ἀνθολογία» τῶν κ. κ. Ζηκάκη—Σκόκου. (Ὁ κ. Σκόκος, ποὺ με-τριοφρονέστατα αὐτοτιτλοφορεῖται στὴ σχετικὴ εἰκο-νογραφημένη ἀγγελία «λογοτεχνικῆς ἄμα καὶ ποιη-τῆς, συνδυάζων ἐφόδια μακρᾶς πείρας καὶ λεπτῆς καλαισθησίας, καὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ὁποῖου ἐπέ-ρασεν, ἐκοσμινίσθη, ἐσφυγμομετρήθη κτλ. κτλ. ἐπὶ μίαν βδετίαν ἢ λογοτεχνικὴ καὶ φιλολογικὴ ζωὴ τῆς νεωτέρης Ἑλλάδος» — ὁ κ. Σκόκος λοιπὸν ποὺ ἄλλοτε, στὰ 82, ὁ μακαρίτης Γαβριηλίδης τονε χα-ρχτήρησε (Ἐφ. «Μὴ Χάνεσαι» ἀριθ. 269, 17 Μαρ-τίου 1882, σελ. 3, στήλη 2) ὡς «δημοσιογράφον μὴ δημοσιογράφον καὶ ποιητὴν μὴ ποιητὴν», πῆρε πάνω στὴ ράχη του ἓνα ἔργο ἀνώτερο ἀπὸ τὴς πνευματι-κῆς του δυνάμεις καὶ μὴ ἀποτυχία σίγουρη, κλασικὴ, κλασικώτερη ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν ποὺ ση-μείωσε ἡ Ἀνθολογία τῶν νέων τοῦ Ἐλευθερου-δάκη.

Ἄμα διαβάσει κανεὶς τὴ φλύαρη ἀγγελία τῆς «Νεοελληνικῆς ἀνθολογίας» ποὺ κυκλοφόρησε ὁ Ζη-κάκης, θὰ πεισθεῖ ἀμέσως γι’ αὐτὰ ποὺ γράφω πα-ραπάνω. Ὁ «Ἀπσκαράτος καὶ ὁ Τανταλίδης, γράφει, ἀπουσιάζουν ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ νεωτέρων ἀνθολο-γιῶν. Οὔτε ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἀνθολογίαν Ταγκο-πούλου οὔτε ἀπὸ τὴν νέαν ἀνθολογίαν Πολέμη ἀπου-σιάζουν οἱ δύο αὐτοὶ ποιητές. Οὔτε ὁ Μακροβῆς πα-ραμένει σχεδὸν ἄγνωστος (!!), οὔτε ὁ Βαλαωρίτης ἀγνοεῖται (!!) ἀπὸ τῶν πολλοῦς» κτλ. κτλ. κτλ. ὁ-μοιὰ καὶ χειρότερα. Καὶ ἀπὸ τὰ «εὔσημα ἀνθύλλα» ὡς ἡ Φιλημένη τοῦ Πετρουδάκου καὶ ὁ Σαῖακτοῆς, ὑπάρχουν ἀρετὰ στὴν ἀνθολογία Ταγκοπούλου καὶ δὲν περιέμεναν τὸν κ. Κ. Σκόκο νὰρθεῖ κούτσα κούτσα σήμερον νάν... τ’ ἀνακαλύψει!

Θέλω δηλ. νὰ εἰπῶ, φίλε Νομά, πὼς ἡ δουλιὰ αὐτὴ δὲν εἶναι γιὰ τὰ κότσα τοῦ κ. Κώτσου Σκόκου καὶ μποροῦσε ἀξιόλογα ἢ ἀκατάσχετη νεοελληνικὴ γραμματοδομηχανία νὰφίσει τὴν ποιήσιν ἡσυχὰ καὶ νὰ καταπατήσῃ τόσα ἄλλα ἡμεδαπὰ καὶ ξένα ἀπε-ριτρίχιστα φιλολογικὰ οἰκόπεδα.

Μὲ ἀγάπην
ΣΚΟΤΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Γράφετε σύντομα καὶ καθαρογραμμένα γράμματα.

κ. Κ. Ἐμμ. Ἀπὸ τὸ «τετράχορδο» μᾶς ἄρесе ἡ «γυ-ναῖκα» Χρειάζονται ὁμως δούλεμα προσεχτικώτερο οἱ στίχοι κ. Στ. Καρ. Τὰ ἐπιστεῖλαμε τὰ δυὸ φύλλα. Τὴ τραγοῦδια σου ὄχι καὶ τόσο πετυχημένα. Περιμένουμε ἄλλα καλύτερα— κ. Γ. Δ. Πετ. Σοῦ στέλνουμε πέντε φύλλα, ποὺ μᾶς ζητᾶς, μὰ δὲ μᾶς ἔγραψες πὼς καὶ ἀπὸ ποιόνε θὰ πληρώνονται. Περιμένουμε. — κ. Ἀναστ. Δόν. Καλοῦσαι. Στείλε μας κανένα ἄλλο— κ. Ὁρ. Δάση. Ἀρετὰ καλὰ. Τάληθινὸ τῶ-νομα εἶναι Δημητρ. καὶ πατρίδα του τὸ Καρπενήσι — κ. Θ. Δρ. Ἀκατάλληλο — κ. Ἰ. Παναγ. Θὰ δημοσιευτοῦνε σὺ ἐρχόμενο φύλλο— κ. Κ. Μην. Δὲν ὑπάρχει καμιά χασμω-δία σὲ ὅσους στίχους μᾶς σημειώνεις, ἐξὸν καὶ ἂν παίρνεις γιὰ χασμωδία τὴ συνίληση. Χασμωδίες σὲ στίχους τοῦ Πα-λαμῦ καὶ τοῦ Μαβίλη; Μὴ χειρότερα! Ὁ Σπαταλὰς δὲν ξαίρει τί λέει. — κ. Michel Hat. Σικάγο. Φυσικά, γιὰ ν’ ἀποκατασταθοῦνε οἱ διπλωματικῆς σχέσεις πρέπει νὰ πλη-ρωθεῖ ἡ ἐργασία ποὺ στάλθηκε.— κ. Μάριο Σούλη. Δίκιο ἔχεις, πέρα πέρα δίκιο. Ἡ μεταφράση σου βέβαια εἶναι ἀνώτερη, ὅσο ἀπρόσεχτη καὶ ἀκαλαισθητὴ εἶναι τοῦ ἄλλου. Μὰ οἱ συφοριασμένες «Stances» ἔχουν τραβήξει τόσα καὶ ἀπὸ τὸσους ποὺ ἀγιάσανε πιά.— κ. Γ. Χόνδρ. Μὲ τὴ συν-τριμὴ ποῦσαιτες συμπληρώνεις ὅλη τὴ χρονιά.— κ. Σωτ. Παπ. Ἡ «ποιητικὴ διάθεση» ὑπάρχει. Δουλιὰ περὶ σιόστερη μόνον χρειάζεται.— κ. Γ. Παπαδ. Θὰ δημοσιευτοῦνε, Στεί-λε μας καὶ τῶλα, τὰ δικά σου καὶ τοῦ φίλου σου.— κ. κ. Γ. Χατζ. Κ. Σταμ. Α. Ἀνέμ. Γ. Μόρν. Χρ. Χουμ. Τὰ δώσαμε στὸν Παρορίτη νὰ τὰ ἰδεῖ. Ἡ ἀπάντησή σου ἐρχό-μενο φύλλο.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

Χ. ΓΗΝΙΑΡΗ & Σ^{ιας}

3—Σοφοκλέους—3

ΑΘΗΝΑΙ

ΝΕΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Α. ΤΟΛΣΤΟΗ :	Ἡ Συζυγικὴ Εὐτυχία
2. Α. ΒΟΥΤΥΡΑ :	Τὸ Γκρέμισμα τῶν Θεῶν
3. Μ. ΓΚΟΡΚΗ :	Οἱ Πρώην Ἀνθρώποι
4. Α. ἈΝΤΡΕΓΕΦ :	Ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης
5. ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ :	Ἡ Γόησσα τῶν Ἀθηνῶν
6. Μ. ΧΑΝΤΙΤ :	Στὴ χώρα τῶν Ἑρῶτων
7. ΟΣΚΑΡ. ΓΟΥΑΓΛΑ :	De Profundis
8. Β. ΚΟΡΟΛΕΓΚΟ :	Ὁ Τυφλὸς Μουσικὸς
9. ΕΡ. ΨΕΝ :	Γιάννης Γαβριὴλ Μπόρριαν
10. Ρ. ΤΑΓΓΟΡ :	Λυρικά Δράματα.
11. Μ. ΧΑΝΤΙΤ :	Στὴ χώρα τῶν Ἥδονων
12. Θ. ΝΤΟΣΤΟΓΕΦΣΚΙ :	Ἡ Γυναῖκα ἐνός ἄλλου
13. Μ. ΤΟΥΑΙΝ :	Χιουμοριστικὰ Λιγημάτων
14. Μ. ΜΗΤΣΑΚΗ :	Φιλολογικὰ Ἔργα : Τομ. Β.
15. Ε. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ :	Τὸ Ἀνατολικὸν Ζήτημα

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΝ